

Loodusmajad hindavad säästlikku suhtumist

Pärnus, Tartus ja Tallinnas on juba üle neljakümne aasta tegutsenud loodusmajad, kus lapsed õpivad tundma ümbritsevat loodust ja keskkonnaprobleeme. Huvikeskuse TELO Loodusmajast Tallinnas on saanud ülevabariigiline noorte keskkonnahariduskeskus.

Tallinna ja selle lähema ümbruse lapsed, kes tunnevad huvi looduse ja keskkonnaprobleemide vastu, saavad osa võtta TELO Loodusmaja ringide tööst. Õpilased jagunevad huvialade järgi ökoloogia, geoloogia, zooloogia ja keskkonnaõpetuse ringidesse. Loodusõprade ringis uurivad algklasside õpilased taimi, veeloomi, putukaid, õpivad tundma linde ja nende laulu.

Tööd on alustanud ringid ka vene lastele. Õppetöö loodusmajas toimub paar korda nädalas ja on seni olnud tasuta. Kevadel, suvel ja sügisel korraldatakse õppereise, käiakse laagrites Eestimaa kaunimates kohtades ja seal, kus keskkonnaprobleemid on kõige tõsisemad.

Loodusmaja juures töötab kaugõppevormis looduse kool, mis on mõeldud eelkõige Eesti väikelinnade ja maakoolide õpilastele. Koolis saadakse ökoloogia- ja keskkonnakaitse-ala-seid teadmisi ning õpitakse tundma ümbruskonna loodust. Kool püüab õpilastes kujundada loodust säästvaid hoiakuid. Tehakse kirjalikke töid, korraldatakse seminare ja välipraktikume.

Tallinna koolide lastele korraldab loodusmaja igal aastal joonistusvõistluse "Loodus ja inimene". Vastavalt aastaegadele saavad huvilised ka tutvuda Loodusmajas üles pandud sügis-, jõulu- ja kevadnäitusega. Kahjuks pole ruumikitsikus võimaldanud vastu võtta kõiki soovijaid temaatilistele looduspäevadele. Küll aga viib loodusmaja läbi õppepäevi neile kooliklassidele, kes selleks soovi avaldavad. Siis on koolipäeva ulatuses võimalik eelnevalt kokkulepitud teemal loenguid kuulata ja teha praktilisi töid.

Keskkonnaprojektid väärivad medaleid

Õpilaste seas on väga populaarsed iga-aastased bioloogiaalased uurimistööde konkursid. Eelmisel õppeaastal laekus kokku 130 tööd nii eesti kui ka vene õppekeele koolidest. Ka sel aastal oodatakse uurimustöid vabalt vali-

tud loodusteemal. Parimate tööde tegijad on käinud Eestit esindamas rahvusvahelistel võistlustel. Nii tulid suvel Türgist rahvusvaheliselt keskkonnaprojektide olümpiaadilt kõik meie neli esindajat – Üllar Raud, Piret Laht, Triin Kollist ja Lauri Saks — tagasi medalitega. Novembris toimuvast konkursist Sakamaal võtavad osa Henn Pärnamets Põlvast ja Keijo Sarv Tartust.

TELO Loodusmaja õpetajad ja metoodikud juhendavad ka õpilasi, kes võtavad osa Läänemere ümbruse riikide koolide ühisprojektidest. Läänemere projektiga on ühinenud 22 Eesti kooli. Eesti õpilased on kaasatud Euroopa õhusaaste ja rannikuvaatluse projektidesse.

Tallinna Loodusmajas peetakse oluliseks ka õpetajate täienduskoolitust. Keskkonnaharidusega tegelevatele ning aiandusest ja lilleseadest huvitatud õpetajatele, samuti kooliaedade juhendajatele korraldatakse aastaringset seminar.

Kõhn rahakott sunnib koomale tõmbama

Tallinna Loodusmaja on pidanud olemasolu jooksul mitmel korral vahetama asupaika ja nimegi. Sisuline töö on aga jäänud samaks – edendada loodushariduse andmist Eesti kooliõpilastele.

Nüüdseks on kaks suhteliselt erinevat valdkonda – loodus ja tehnika – oma töö sisulisest eripärast olenemata mahtunud tegutsema ühise katuse all. Ruumikitsikuse tõttu tuli eelmisest majast lahkudes likvideerida hulk senitehtud tööst. Enam pole 100-liigilist toalilide kollektsiooni, kolmest toatäiest akvaariumidest on praegu koridori seinte ääres alles kümmekond, kivimite kollektsioon seisab pakituna kastides. Metsanduskabinetist on järele jäänud miniväljapanek koridoris.

Kullo huvikeskuse katuse all oli laste päralt 13 klassiruumi, praegu vaid üks. Õnneks on säilinud raamatukogufond, kus on üle 6000 eksemplari loodusteaduslikku kirjandust.

Aasta-aastalt on loodusmajad pidanud raha vähesuse tõttu aina enam koomale tõmbama, kuigi keegi ei eita keskkonnaprobleemide olemasolu ega kahtle keskkonnahariduse vajalikkuses. Täna-seks päevaks on jõutud niikaugele, et polegi nagu enam midagi vähemaks jätta, kui üldse edasi kesta tahetakse.

SIRJE A. REI

Huvikeskuse TELO Loodusmaja Tallinnas jagab õpilastele loodusteadmisi seni veel tasuta.

MARKO MUMM